

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Statens hus
7468 TRONDHEIM

Deres ref.:
Saksbehandler: SKU
Vår ref.: 09/7020
Dato: 14.12.2009

Fortolknings sak - Pasientrettighetsloven kapittel 4 A - Vedtakskompetanse

Vi viser til e-post datert 12. november 2009 fra fylkesmannen i Sør-Trøndelag med vedlagt korrespondanse mellom fylkesmannen og St. Olavs Hospital.

Fylkesmannen etterspør en veiledning i spørsmålet om hvordan reglene om vedtakskompetanse i pasientrettighetsloven (pasrl.) § 4 A-5 skal anvendes når en pasient skal utredes av flere legespesialister innen et helseforetak med sikte på fastsettelse av diagnose.

I den konkrete saken der spørsmålet har blitt reist er pasienten langtidsinnlagt på psykiatrisk enhet, men mistenkes å lide av alvorlige somatiske lidelser som må utredes ved (flere) somatiske enheter i helseforetaket. Slik vi forstår situasjonen ønsker psykiatrisk enhet at lege tilknyttet denne enheten skal fatte vedtak om tvungen somatisk helsehjelp ved de somatiske enheter dersom lege ved psykiatrisk enhet mener det er behov.

Vedtak om helsehjelp etter pasrl. kapittel 4 A treffes av det helsepersonell som er ansvarlig for helsehjelpen, jf. pasrl. § 4 A-5 første ledd. Det påligger den ansvarlige å foreta en vurdering av hvilken helsehjelp som skal ytes og å vurdere om vilkårene for å anvende tvang er til stede. Dette innebærer at lege ved somatisk enhet må treffe vedtak om den helsehjelpen vedkommende er ansvarlig for.

I mange tilfelle vil annet helsepersonell enn det som skal utføre helsehjelpen kjenne pasienten best. Loven legger derfor opp til at helsepersonell som har god kjennskap til pasienten eller av andre grunner har særlige kvalifikasjoner for å vurdere pasientens tilstand, skal gi innspill til vurderingen av om det skal ytes helsehjelp når pasienten motsetter seg. Den som skal ta avgjørelsen om inngripende helsehjelp, skal derfor konsultere annet kvalifisert helsepersonell, jf. pasrl. § 4 A-5 annet ledd. For lege ved somatisk enhet vil dette innebære at han bl.a. konsulterer personell ved psykiatrisk enhet, som har langvarig og inngående kjennskap til pasienten.

I enkelte situasjoner vil utredning av en pasient involvere flere legespesialister. Der disse undersøkelsen skjer isolert og uavhengig av hverandre, er utgangspunktet at det må fattes særskilte vedtak i den enkelte situasjon av den som er ansvarlig for undersøkelsen. Der undersøkelsene er ledd i en samlet utredning av pasienten for

Helsedirektoratet • Divisjon spesialisthelsetjenester

Avd. bioteknologi og generelle helselover
Hanne Skui, tlf.: 24 16 32 97

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01 • Org. nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

mistanke om en konkret lidelse, anser vi at pasientansvarlig lege bør kunne bidra til å koordinere og tilrettelegge for at involverte ansvarlige får de nødvendige opplysninger om pasienten fra psykiatrisk enhet og fra de ulike somatiske enheter, samt bidra til å forberede vedtak. På denne måten kan ressursbruken effektiviseres noe. Den endelige vurderingen av om helsehjelp med tvang skal gjennomføres, må imidlertid ligge til den enkelte ansvarlige.

Vi antar imidlertid at enkelte undersøkelser er innbyrdes avhengige av hverandre og skjer i et så tett samarbeid og forløp, at det kan være aktuelt å se på undersøkelsene som en helhet. I slike tilfeller kan det være naturlig å fatte ett samlet vedtak, selv om flere har et selvstendig faglig ansvar for sine respektive delundersøkelser i helheten. Til sammenligning vises det til at lovgiver forutsetter at det kan fattes ett samlet vedtak for nødvendige tvangstiltak i forbindelse med en operasjon, selv om ulikt helsepersonell vil ha et ansvar for de ulike elementene i helsehjelpen, jf. Ot. prp. nr 64 (2005-2006) s. 53. Hvorvidt det vil være aktuelt å fatte ett samlet vedtak i en bestemt utredningstilfelle vil måtte bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfelle.

Vennlig hilsen

Cecilie Daae e.f.
fung. avdelingsdirektør

Hanne Skui
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk